

Heç Bir Mühəribədə Qalib Yoxdur Azər Pənahlı, Bakı

Mənbə: Azerbaijan International jurnalı - Aİ 2.1 (Qış 1994)
© Azerbaijan International

Bu məktubu yazdığım dövr, artıq demək olar ki, altıncı ildir ki, vətənim Azərbaycanla Ermənistan arasında bizə əzab verən mühəribə davam etməkdədir və bu mühəribə haqqında dünyanın çox az məlumatı vardır. Bu müddət ərzində bir milyondan çox həmvətənim öz evlərini tərk etməyə məcbur olmuşlar. Ölkəmin dördə bir hissəsi işğal altındadır.

Lakin bu məktubu yazmaqda məqsədim işgəncənin, talanın, dağıntının dəhşətli mənzərəsini və ya mülki əhalinin qətlə yetirilməsi, zorlanması və girov götürülməsi; və ya kənardan aldığımız məlumata görə düşmənin həmvətənlərimizi şikəst qoyaraq sağ və ya ölmüş girovların daxili orqanlarını oğurlayıb satması haqqında danışmaq deyil.

Azərbaycanlılar və ermənilərin bu altı ildə bir-birlərini suçladıkları, təhqir etdikləri və öldürdükləri bəs deyilmi? Bu ehtirlərə səbəb nədir?

Heç bir mühəribədə hələ indiyə kimi qalib olmamışdır, ancaq məğlubiyyətin müxtəlif dərəcələrindən asılı olaraq məğlublar olmuşdur. Bunu başa düşürük. Ancaq həmin dərəcələrdən qorxuruq. Məğlubiyyətimizin onlarınkindən daha böyük ola biləcəyindən qorxuruq. Ancaq kimsə güzəştə getməlidir.

Zəif olduğumuzu xoşagəlməz olsa da bir həqiqət kimi etiraf etməliyik. Biz hətta demək olar ki, torpaqlarımızın dördə bir hissəsinin işğal altında olduğunu, əslində Dağlıq Qarabağdakı 200.000 erməninin 7 milyon azərbaycanlıyı məğlub etməyə qadir olduğunu dünyaya sübut edə bilmirik.

Biz hətta ABŞ konqresinin heç bir üzvünü belə inandıra bilmirik ki, onlar bizə yardımın verilməməsi haqqında sənədə səs verdikləri müddətdən bəri həm zaman, həm də şərait dəyişmişdir və onların bizə verdikləri cavab artıq köhnəlmiş və kimi hələ də səslənməkdədir. Bir əsr yaşı olan, yaxşı təşkil olunmuş və qurulmuş erməni lobbisinin yalanlarını açıb göstərməyə nail ola bilməmişik. Maraqlarımız beynəlxalq münasibətlərin nəhənglərinin maraqlarına zidd gələndə çox kiçik və zəif oluruq. Və bu səbəblərə görə də həddindən çox əziyyət çəkirik.

Əgər bu sətirləri hər hansı bir erməni oxuyursa, o bilir ki, nə Ermənistan heç vaxt Avstraliyaya, nə də Azərbaycan Afrikaya köçə bilməz. Yanaşı qonşu kimi yaşamaq bizim taleyimizə yazılıb.

Aramzda axan qan seli gündən-günə artmaqda davam edir. Nə vaxtsa həmin çayı qurutmaq istəsək belə, bu elə də asan olmayacaq. Altı illik mövcud olan qarşılıqlı nifrəti unutmaq heç də asan məsələ deyil. Lakin bunu etməliyik; əks halda bu dağıntının sonu olmayacaqdır. Nifrət bizi kor və dünyanın əsl reallığını görməkdən məhrum edir.

Nifrət o qədər güclüdür ki, heç bir kəs yeganə oğlu öldürülmüş bir azərbaycanlı və ya erməni anasına bütün bunları unutmağı və birgə sülh şəraitində yaşamağı təklif etməyə cürət etməz. Heç bir siyasətçi belə bir təklifdən sonra yaxasını qurtara bilməz. İnsanlar bunu qəbul etməzlər.

Lakin başqa yol yoxdur. Gec ya tez kompromisə gedən və insanlarına bunu qəbul etməyə inandırmağa nail olan məhz siyasətçilər olacaqdır. Gecikdiyimiz hər gün bizi ayıran qan selinə daha çox qan damlasının düşməsinə səbəb olur.

Tərcümə: Ülviyyə Məmmədova

Yoxladı: Gulnar Aydəmirova

Redaktə etdi və veb üçün hazırladı: Aynurə Hüseynova